סד"א גילף ט"ו ט"ו מחג המצות מה להלן נשים חייבות. פירש בקונטרס כל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה ול"ת למאי איצטריך במלה דכל שישנו בכל תאכל ולומר דנשים חייבות במלה בלאו הכי נמי ידענן שנשים חייבות במלה דאי פטורות למה לי האזהרה להוציא את הנשים דגבי סוכה פשיטא דפטורות דהא מ"ע שהזמן גרמא היא אלא ש"מ דנשים חייבות במלה ולהכי איצטריך האזהרה גבי סוכה להוציא את הנשים דלא גילף ט"ו ט"ו מחג המצות ואם כן למה לי טעמא דכל שישנו וי"ל דע"כ איצטריך לטעמא דכל שישנו דאי לא דחזינן מינה דנשים חייבות במצה ה"א האזהרה אתא לרבויי נשים דלמטעמי לא איצטריך דהא מ"ע שהזמן גרמא הוא אבל השתא דחזינן דחייבות במצה מכל שישנו בכל תאכל חמץ א"כ ע"כ האזהרה למטעמי אתא דלרבות לא איצטריך דמג"ש דט"ו ט"ו נפקא: **אשה** בעלה משמחה. פי' בקונטרס אין חובת השמחה בה אלא על בעלה שישמחנה אלמנה מאי איכא למימר פירוש דכתיב בה שמחה דכתיב (דברים טז) והלוי והגר והיתום והאלמנה ומשני בשרויה אלא כלומר לא נלטווית היא אלא בעניה הכתוב מדבר שנתחייב מי שהיא שרויה אצלו לשמחה משלו במאכל ובמשתה וכלי פשתן עד כאן לשונו וקשה לר"ת דהייטו בזמן שאין בהמ"ק קיים כדמוכח בערבי פסחים (פסחים דף קפ.) דקאמר אנשים ברשות להם ביין ונשים ברשות להם בבגדי צבעונים והרוח מילתא לא מיפוקמא אלא בזמן שאין בהמ"ק קיים כדאמר התם דבזמן הזה אין שמחה אלא ביין אבל בזמן שבהמ"ק קיים אין שמחה אלא בבשר שנאמר וזבחת שלמים ואכלת שם וכתיב ושמחת ושמעת מתוך לשון הקונטרס שאינו חייב להעלותה לירושלים ולהאכילה שלמי שמחה מיהו במס' תגיגה (דף ו.) לא משמע הכי דקאמר התם בן שאינו צריך לאמו חייב להעלות עולת ראיה להר הבית ואם הוא צריך לאמו אינו חייב ופריך עד האידנא מאן אחייה וקאמר אביי עד הכא דהוה אמינא דמיחייבה בשמחה אחייה ועוד אי שמחה בכלי פשתן זה יכולה לעשות בביתה ועוד תניא בתוספתא (דתגיגה פ"א) *שכל מצות נלטוו ישראל ראיה חגיגה שמחה יש בראיה שאין בשניהם שכולה לשמים ויש בחגיגה מה שאין בשניהם שהשמחה מוהגת באיש ובאשה אלמא בגוף הקרבן קאמר ומפרש ר"ת אשה בעלה משמחה בשלמי שמחה שלו שהחובה מוטלת על בעלה ובאלמנה על שרויה אצלו אבל היא גופא לא מיחייבא לאחויי שלמי שמחה: (ג) **ואי** כתב ראיה ולא כתב תפילין. אינו ר"ל דלא ליכתוב תפילין אלא דמצות תפילין איצטריך ליכתוב אלא ה"ק לא ליכתוב תפילין היקישא לתפילין לת"ת: **ולא** בעי הקהל. פי' לא ליכתוב חובת נשים גבי הקהל אבל מצות הקהל בעי למיכתב: **ה"א** גילף ראיה מהקהל. וא"ת הא אמרינן מצה והקהל הוו שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין וי"ל דמג"ש דמינה דילפינן ראיה מהקהל: **ואנא** אמינא דילפינן ראיה מהקהל: דראיה ראיה הוה אמינא דנשים חייבים בה אבל נשים בהקהל כלל שכן שיעור כל שני כתובים וי"ל דאי לא כתיב נשים בהקהל ה"א אדרבה גילף ראיה דהקהל מעולה ראיה ולפטור דקאמר לעיל וא"ת כיון דלא גילף חיוב דהקהל ממצה למה לי דאמר ליכתוב רחמנא מצה ולא בעי הקהל בלא מצה נמי נפקא לן חיובא בהקהל מטפלים בק"ו טפלים חייבים וכו' וי"ל דאי לא כתיב נשים במצה הוה אמינא דמקל וחומר לא אתו נשים לחיובא דטפלים מעלו מנשים לפי שבאים לכלל חיוב אבל נשים אין כופין לבא לידי חיוב לא אבל השתא שמצינו דנשים חייבות במצה וטפלים פטורים מעתה נוכל לדון מק"ו בהקהל היכא דטפלים חייבים אינו דין שיהו נשים חייבות: **נשים** חייבות מג"ל דילף ממורא. וא"ת אמאי לא קאמר דילפינן ממזוזה ויש לומר דהוה מצי למימר דילף ממזוזה וחד מינייהו נקט וא"ת אם כן הוי מורא ומזוזה שני כתובין הבאים כאחד ואין מלמדין וי"ל דצריכי תרוייהו דאי כתב מורא ולא כתב מזוזה הוה אמינא דבמזוזה יהיו פטורים דילפינן מת"ת ואי כתב מזוזה ולא כתב מורא הוה אמינא דבמורא יהיו פטורין כדלקמן (דף לה.) דאין סיפק בידה לעשות: **ונילף** מת"ת. ואם תאמר אדרבה אית לן למילף ממורא דאיכא דהא אמר פ"ק דיבמות (דף ח.) כל היכא דאיכא לאקושי לקולא ולחומרא מקשינן ואמר הר"ם דמסברא דמת"ת איכא טפי למילף ביון דאשכחן דנשים פטורות ממצות יקרה וחביבה כת"ת דין הוא שיהו פטורין בכל השאר אלא הזמן גרמא פי' דסברא הוא למילף טפי מת"ת ממורא דשלחי אב ואם דהוקש כבודם לכבוד המקום ואין למילף שאר מצות מינה עי"ל דאין סברא לומר נילף ממורא דמורא נמי לפעמים דאינה חייבת היכא דנשות אחריש עליה כדאמרינן (נעיל דף נ:) אשה אין סופק בידה לעשות: ולרבי

איצטריך סד"א נילף חמשה עשר-חמשה עשר מחג המצות מה להלן נשים חייבות אף כאן נשים חייבות, צריכא ראיה דמצות עשה שהזמן גרמא ובעמא דכתב רחמנא זכורך *להוציא הנשים הא לאו הכי נשים חייבות? איצטריך סד"א נילף ראיה ראיה מהקהל; ואי בעי מתפילין לפטורא נילף משמחה לחובא? אמר אביי אשה, בעלה משמחה, אלמנה מאי איכא למימר? בשרויה אצלו, ונילף מהקהל: אשה דהוה מצה והקהל שני כתובים הבאים כאחד *וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדים אי בעי תפילין וראיה נמי שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדים: צריכי דאי כתב רחמנא תפילין ולא כתב ראיה הוה אמינא נילף ראיה ראיה מהקהל ואי כתב רחמנא תפילין הוה אמינא אקיש תפילין למזוזה צריכא אי בעי מצה והקהל נמי צריכי: אמר צריכי: בשלמא אי כתב רחמנא הקהל ולא כתב מצה, ה"א נילף חמשה עשר-חמשה עשר מחג הסוכות, אלא ניכתוב רחמנא מצה ולא בעי הקהל ואנא אמינא טפלים חייבים נשים לא כל שכן הילכך הוה לחו ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדים הויא למאן דאמר מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר; ותו מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות מנלן ממורא: מה מורא נשים חייבות אף כל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות ונילף מתלמוד תורה דכתיב ליה דהוה תלמוד תורה ופריה ורביה שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים, ולרבי

איצטריך. למישוטא בהדיא: **מה להלן נשים חייבות**. באכילת מצה לילה הראשונה: **רמיס**. מצות עשה היא ירחא כל זכורך: **רמיס רמיס מסקבל**. דכתיב ביה (דברים לא) "בבא כל ישראל לירחאות" והתם נשים חייבות דכתיב האנשים והנשים והטף: **ומדילפינן מתפילין** תורה אור **לפטורא**. למתני' (נעיל דף כט.) פריך דגמר כל מצות עשה שהזמן גרמא מתפילין לפטור את הנשים בבנין אב דמה מצינו בתפילין: **נילף**. בנין אב במה מצינו משמחה שהיא מצות עשה שהזמן גרמא ונשים חייבות: **בעלה משמחה**. אין חובת השמחה תלויה בה אלא על בעלה שישמחנה קני ביה ושימחה: **אלמנה מאי איכא למימר**. הא כתיב בה שמחה דכתיב (לדברים טז) והגר והיתום והאלמנה: **בשרויה אצלו**. לא נלטווית היא אלא בעניה הכתוב מדבר ונלטוה מי שהיא שרויה אצלו לשמחה אצלו במאכל ומשתה וכלי פשתן: **מי סבי תפילין ורמיס נמי ניפוי שני כתובים הוי**. והיכי יליף מתפילין לפטור הא כתיב פטורא בין בתפילין דאיתקיש לת"ת בין בראיה דכתיב "זכורך" להוציא את הנשים: **צריכי**. למיכתב פטורא בתרוייהו דאי גמירי מהדדי הילכך אי למימרא דאין מלמדין איכתיב בתרוייהו אלא משום דאי הוה גמיר חד מחבריה כדמפרש ואזיל: **דאי כתב רחמנא**. פטורא דנשים בתפילין ולא כתב בראיה ה"א נילף (ג) ראיה מהקהל לחייב את הנשים: **א"ה מנה והקהל נמי צריכי**. ואי שני כתובים הבאים כאחד ניהו ונילף אחר מצות עשה מינייהו לחובא: **למאי צריכי**. תרוייהו, אלא חד מינייהו נכתוב וגמר אידך מינה עם כל שאר מצות עשה: **בשלמא אי הוה כתב**. חובת בהקהל לא הויא אתיא מצה מינה בבנין אב דאתא אמינא דגמר ג"ש מחג הסוכות ט"ו ט"ו מה להלן נשים פטורות דכתיב "האזרח" להוציא הנשים אף מצה נשים פטורות: **ואנא אמינא טפלים חייבין**. דכתיב (דברים לא) והטף: **מא"ל**. נילף כל מצות עשה שהזמן גרמא ממצה והקהל לחובא: **ממורא**. אין אמו ואביו תירלו דילפינן ביה נשים לעיל (דף כט.) כשהוא אומר תירלו הרי כאן שנים: **ונילף מתלמוד תורה** ופדיון

מצות עשה שהזמן גרמא דגמר מצות עשה שהזמן גרמא מתפילין לפטור את הנשים בבנין אב דמה מצינו בתפילין: **נילף**. בנין אב במה מצינו משמחה שהיא מצות עשה שהזמן גרמא ונשים חייבות: **בעלה משמחה**. אין חובת השמחה תלויה בה אלא על בעלה שישמחנה קני ביה ושימחה: **אלמנה מאי איכא למימר**. הא כתיב בה שמחה דכתיב (לדברים טז) והגר והיתום והאלמנה: **בשרויה אצלו**. לא נלטווית היא אלא בעניה הכתוב מדבר ונלטוה מי שהיא שרויה אצלו לשמחה אצלו במאכל ומשתה וכלי פשתן: **מי סבי תפילין ורמיס נמי ניפוי שני כתובים הוי**. והיכי יליף מתפילין לפטור הא כתיב פטורא בין בתפילין דאיתקיש לת"ת בין בראיה דכתיב "זכורך" להוציא את הנשים: **צריכי**. למיכתב פטורא בתרוייהו דאי גמירי מהדדי הילכך אי למימרא דאין מלמדין איכתיב בתרוייהו אלא משום דאי הוה גמיר חד מחבריה כדמפרש ואזיל: **דאי כתב רחמנא**. פטורא דנשים בתפילין ולא כתב בראיה ה"א נילף (ג) ראיה מהקהל לחייב את הנשים: **א"ה מנה והקהל נמי צריכי**. ואי שני כתובים הבאים כאחד ניהו ונילף אחר מצות עשה מינייהו לחובא: **למאי צריכי**. תרוייהו, אלא חד מינייהו נכתוב וגמר אידך מינה עם כל שאר מצות עשה: **בשלמא אי הוה כתב**. חובת בהקהל לא הויא אתיא מצה מינה בבנין אב דאתא אמינא דגמר ג"ש מחג הסוכות ט"ו ט"ו מה להלן נשים פטורות דכתיב "האזרח" להוציא הנשים אף מצה נשים פטורות: **ואנא אמינא טפלים חייבין**. דכתיב (דברים לא) והטף:

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

שפה א מיי' פ"ב מהל' תגיגה הל' ח סמג עשין רכו:

שפו ב מיי' שם פ"ח הל' ח סמג שם:

נוסח/מבנה

(מדקה) גליון הש"ס

תוספות הום' ד"ה פ"ח כו' נאמר ולאחר דילפינן ראיה מתפ"ן מהקהל. עי' זמרים מז ע"ח ולפשוט כש"ר ד"ה אין מלמדים: נראה בתרא עיר טרמאן ו סמנו

טרן מצות עיר טרמאן נראה דנשים חייבות בדן

תוספות

נוסח/מבנה

II חיבור מקור דבר דנשים חייבות במצות עיר ולא בזמן נראה

(מדקה) תוספות

קושיות

מצות עיר טרמאן נראה דנשים חייבות בדן
1- נאמר
2- מלכ
3- הקהל

תגיגה ד. ע"ש

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דאי כתב וכו' גילף ראיה ראיה מהקהל: (ב) תוס' ד"ה ה"א גילף וחתיב ל"ל ד"ה יאי כתב וחתיב ד"ה ולא כתי.

(א) תוספות לשאלת אלו יבאו בגל לה. "אחר דבא בקונאי דבי..." ואי רבי את דלא לחדן

סוגיית אלו דף לט דילון אל בי. לה. דלא הינא. בגמרא ... ויש אמרת דבון ת"ה ובדין דבן ל' כתובים הבאים כאל

תקבל תוס דף ובלל

ל' בספרים דבל"א אלא דאמר (חיוב נשים אא"ר אלא ב"ר) אמנם לאמרת בכל דאמר דאמר דבל ביבא דאיכא דאקוש לקולא ולחומרא לחומרא מקשינן